

Vee kun je op 3 verschillende manieren met honden reguleren.

1. Werken met honden die "eye" hebben.
Zoals Border Collie en een aantal exemplaren van de Kelpie
Deze honden werken door de houding te laten zien van een roofdier.
Doordat prooidieren een roofdier aan zien komen vluchten ze in een veilige richting.
Het lopen als een roofdier noemt men "eye".
Als je honden die "eye" vertonen kunt controleren kun je prooidieren, oftewel het vee, dwingen een richting op te vluchten. Door te spelen met de afstand, de lichaamshouding en de richting kun je de snelheid en de richting van het vluchten beïnvloeden.
2. Werken met honden die loose-eyed zijn.
Zo werkt het merendeel van de herdershonden.
Deze honden laten imponerend gedrag zien door lichaamshouding en eventueel hun stem (blaffen).
Met deze honden kun je vee verplaatsen door hun op dezelfde plek te zetten als de Border Collie.
Als je de honden kunt controleren kun je prooidieren, oftewel het vee, dwingen een richting op te vluchten. Door te spelen met positie, afstand en geluid kun je de snelheid en de richting van het vluchten beïnvloeden.
Het gebied waar de hond in werkt bepaald welke manier het effectiefst is.
Zo zal een blaffende hond meer effect hebben in een onoverzichtelijk gebied als een niet blaffende.
De afgelopen jaren hebben we als instructeurs mogen ontdekken dat het werken met "eye" soms ook aanwezig is bij sommige exemplaren van de zgn. loose-eyed-dogs. Tijdens de training zijn dat honden die ontdekken dat het gebruiken van "eye" ook werkt. Zulke cadeautjes hebben wij gezien bij Pyreneese Herdershond, Beauceron en Briard. De aanleg om met eye te werken is meestal alleen iets van de border collie achtigen.
3. Werken met beschermhonden.
Door honden te socialiseren in een kudde en hun hiërarchisch een hoge positie in een kudde prooidieren in te laten nemen zullen de prooidieren hun volgen alsof het de leiders van de kudde zijn.
Als je de route van beschermhonden kunt beheersen kun je hiermee de richting van een kudde beïnvloeden.
Bijkomend voordeel van beschermhonden is dat ze ook de kudde beschermen tegen bedreigingen.

Er zijn honden die wat werken betreft een combinatie zijn van beschermhonden en herdershonden.
De laatste jaren zien we in verschillende Europese landen een steeds groter wordende noodzaak voor het inzetten van beschermhonden door het groter worden van het leefgebied van wolf etc..



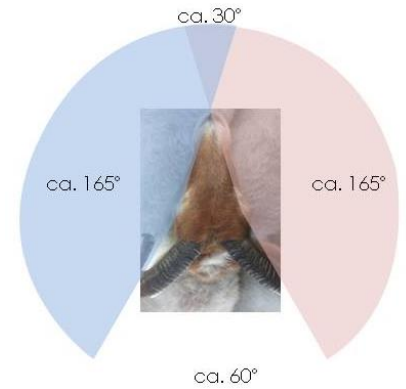
De hond als werkende kuddehond

Op het gebied van het werken met vee is er van veel herdershonden niet veel bekend. Vaak is veel van die kennis gebaseerd op verhalen die van vader op zoon zijn overgegaan. De manier van werken bij de schapen is daardoor voor een deel een aanname hoe een herdershond, in een woeste omgeving zou moeten functioneren.

Onderhand heeft onze ervaring ook geresulteerd in beseffen wat nodig is in diverse omstandigheden.

Een hond die vee drijft met "eye", drijft vee door de houding aan te nemen van een roofdier. Uit zelfbescherming zal een prooidier vluchten voor een roofdier en het liefst in een groep. Werken met eye heeft een nadeel. In een onherbergzaam gebied heeft hij onvoldoende controle over vee omdat ze visueel contact moeten maken met het "roofdier".

Vee dat verscholen staat achter bosjes of een rotsblok, heeft geen contact met het "roofdier" en laat zich dan niet drijven.



Vee, oftewel prooidieren, zijn uitgerust met verfijnde zintuigen om te overleven. Vooral zicht en gehoor zijn belangrijke zintuigen om te overleven.

Als voorbeeld een schaap heeft een zicht van ongeveer 300°. Alles wat in die zone beweegt valt op. Een schaap zal ongeveer 60° van hun zicht missen door de stand van hun ogen. Alles wat in hun zicht zit en een dreiging kan zijn zal vluchten uitlokken.

De oren van prooidieren zijn erg beweeglijk.

Doordat de oren kunnen bewegen kunnen prooidieren op ongeveer 2° nauwkeurig bepalen waar geluid vandaan komt.

Een hond die drijft met zijn stem drijft ook alles wat hem niet ziet voor zich uit en hiermee naar de herder. Als we naar herdershonden kijken die in onherbergzame gebieden werken, zien we in Nieuw Zeeland dat de zgn. Huntaway vooral ingezet worden in gebieden waar het vee beperkt zicht heeft op de hond. Om een kudde van een berg te halen dumpst men Huntaways op de berg die dan de berg in een keer leeg vegen. De naam Huntaway is ontleend aan de manier van werken van deze honden. Met veel energie en lawaai verplaatsen ze de kudde. De kudde heeft ontzag voor deze honden en zal er alles aan doen om ze te ontlopen.

Vaak hebben de grote schapenboeren ook de beschikking tot Border Collie, maar gezien het feit dat ze voor dit werk de Huntaway in zetten, zien we gelijk de praktische verklaring waarom de zgn. loose-eyed honden zo goed functioneren in onoverzichtelijk terrein.

Door een grote mond te hebben en zich overal zo groot mogelijk te gedragen, compenseren de kleinere honden hun formaat en was er is weinig vee dat niet luistert. Nadeel van een kleine postuur is het werken in vlakke gebieden. In de vlakke gebieden heeft een kleine hond minder impact dan de grote hond. Zo'n kleine hond compenseert zijn gebrek aan hoogte vaak door meer actie en door vaker gebruik te maken van hun stem.

In loop der eeuwen creëerden herders op verschillende plekken in de wereld een werkhond die gevormd werd door het type werk en door de omgeving van hun werk. Kortom de factoren waar een hond in moest werken bepaalden het gedrag en uiterlijk.

Door de verschillende werkomstandigheden en door de geografische isolatie zijn er gedurende eeuwen verschillende herdershonden ontstaan die we later herdershonden zij gaan noemen.

Om de verschillende manieren van werken te begrijpen vergelijken we de Border Collie met de zgn. Welsh Collie. De Border Collie is een FCI erkend ras en de Welsh Collie bestaat vaak alleen in zijn werk gebied. De Welsh Collie lijkt in uiterlijk op een Border Collie maar wordt geconformeerd aan de hand van de afwezigheid van de zgn. "eye". De gebieden waar deze hond moet functioneren zijn zo onoverzichtelijk dat "eye" onvoldoende effect heeft en men terug moet vallen op een ander manier van werken.

De laatste jaren zien we een ontwikkeling in het werken met vee.

Men ziet steeds meer andere herdershonden als Border Collies werken met vee.

Vanuit de FCI heeft men een commissie in het leven geroepen die het werken met vee door honden moet bevorderen. Door de inspanningen van een aantal mensen uit die commissie en in onze ogen in Nederland door Lia Helmers-de Regt als gangmaker. Deze ontwikkeling zien we in heel Europa.